

Molinot de Palou

Granollers

Ubicació

Comarca:	Vallès Oriental
Lloc/Adreça:	Sector sud del terme municipal. Antic terme de Palou.
Emplaçament	Carretera del Masnou (BP 5002), km. 14,8, camí direcció oest (camí de la Torre de les Aigües) uns 400 m fins la masia, i a uns 100 m a ponent camp a través.
Alçada:	119
Coordenades:	
Latitud:	41.58908
Longitud:	2.27866
UTM Est (X):	439877
UTM Nord (Y):	4604405

Classificació

Número de fitxa	08096 - 535
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Modern
Segle	XII-XVIII
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	En estat de ruïna i en estat d'abandó, envaït per la vegetació.
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Accés	Difícil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08095A017000020000KZ
Fitxes associades:	
Torre de les Aigües	
Plana agrícola de Palou	
Palou	
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana

Descripció

Ruïnes d'un antic molí fariner emplaçat entre la masia de la Torre de les Aigües i el riu Congost, a uns 100 m de distància de cadascun. Actualment es troben isolades enmig d'un camp. Se'n conserven restes constructives significatives, incloent-hi el pou de captació i una cambra coberta amb volta. Desconeixem on era el punt de captació de l'aigua al riu Congost (tal vegada uns 500 m aigües amunt del riu) així com el traçat del rec, del qual no n'ha quedat rastre. Cal dir que uns 200 m en la direcció d'on provindria el rec hi havia un altre molí, el Molí d'en Muntanyola.

Del casal del molí se'n conserva la part posterior: una construcció en ruïnes que tenia almenys dos nivells i que arriba fins a una alçada d'uns tres metres. La part davantera, on hi devia haver la sala de mòlta, es troba esfondrada. L'estructura conservada consta de diferents murs fets amb petits carreus ben escairats. Es tracta d'un tipus de parament de tradició romànica, característic dels segles XII i XIII, que trobem al costat d'obra més matussera, probablement d'afegits posteriors. Al costat nord es conserva el pou de captació o cup, de forma cilíndrica i fet amb pedra ben escairada. En aquesta part del darrere s'insinuen les parets de la bassa, que són una mica atalussades a l'interior.

Al nivell inferior d'aquesta construcció hi ha una cambra coberta amb volta que actualment està tapiada. Tenim el dubte de si aquesta cambra corresponia al nivell de la sala de mòlta o bé a la part subterrània; és a dir, al carcabà. En el primer cas la mola es trobaria en la continuació davantera d'aquesta cambra inferior, mentre que el carcabà (on hi havia la roda hidràulica) es trobaria a un nivell encara per sota. El rec de desguàs hauria de sortir per aquest nivell subterrani mitjançant una mina fins a desembocar en el riu. Si fos així, en una excavació arqueològica probablement es podrien recuperar totes aquestes estructures subterrànies del molí.

L'altra possibilitat és que les estructures actualment visibles corresponguin al nivell del carcabà i que tot el terreny de l'entorn hagi estat rebaixat en els darrers anys per conveniències agrícoles. Aleshores caldria pensar que la construcció del pou continuava més amunt i que l'aigua hi entrava a una cota més alta, i que la cambra amb volta que ara ha quedat mig descoberta correspondria al carcabà.

Actualment el pou de captació o cup es troba colmatat de terra i no sabem a quina profunditat arriba. El seu buidatge ens donaria una idea de quin era el nivell del carcabà, que lògicament necessita una profunditat mínima perquè el salt d'aigua sigui operatiu.

Història

La Torre de les Aigües és una de les masies més importants de Palou, ja des del seu origen. El terme Palaciolo, Palaol o Paladol amb què s'esmenta aquest territori al segle X s'ha relacionat de vegades amb un tipus de centre administratiu derivat de l'època de dominació musulmana, o probablement anterior (Martí, 2020). S'ha apuntat que aquest antic palau o centre administratiu podria estar ubicat a l'actual masia de la Torre de les Aigües. Podria tractar-se també de la Domus de Palou.

Més endavant la masia s'anomenava Junyent, i ja al segle XV pertanyia a una família molt notable amb aquest mateix nom, documentada fins l'any 1701 i que va estar vinculada al poder reial. Hi destaquen Joan Junyent (marmessor de la reina Violant), Berenguer de Junyent, Francesc Junyent (conseller de Barcelona i comandant d'una galera en la guerra de Nàpols), un altre Francesc Junyent (destacat en 1542 en els fets

d'armes de Perpinyà), Galzerà de Junyent (citada entre 1535 i 1555 a les Corts de Montsó), Miquel Junyent (que participà en els esdeveniments de 1597 i 1598), i un nou Francesc Junyent (citada en 1688 i 1697 i a les Corts de 1701).

Sobre el Molinot de Palou no se'n coneixen gaires notícies, però se suposa que pertanyia a la masia de la Torre de les Aigües. Per la tipologia constructiva de la part conservada es podria datar als segles XII-XIII, amb parts afegides posteriorment. En el capbreu de béns reials del Vallès, fet entre 1668 i 1669 en nom del Baltlle General de Catalunya Josep de Rocabertí, consta que a Palou hi havia el molí d'en Muntanyola, de propietat reial, i els d'en Junyent i d'en Cors que eren senyoriais. Podria ser, doncs, que el molí dit d'en Junyent es correspongui amb l'anomenat "molinot". Els Junyent també tenien l'hostal a peu del camí Ral que ara es coneix com el Junyent (CANTARELL).

Bibliografia

CANTARELL, Cinta. *L'aigua i el patrimoni històric industrial a la conca del Besòs. Congost. Consorci per a la Defensa de la Conca del Besòs* (fullet de difusió)

ESTRADA I GARRIGA, Josep (1993) *Granollers a l'antiguitat*, Granollers, Tarafa, Editora de Publicacions, S.L.

